

de questione quotidiana .pone q̄ usufructuari⁹
non cauit a principio sed recipit fructus. nungd
fecit illos suos an teneatur illos restituere tāq̄
indebite perceptos. glo. iuris ciuilis reperiunt
contrarie. naz in. l. si cuius. ff. de usufruc. tenet q̄
nō facit fruct⁹ suos. sed in. l. vxori. ff. de usufruc.
lega. tenet contrarium. **Doc.** in dicta. l. usufruct⁹
z hic cōmuniter distinguūt. q̄ aut bona fide fce
pit fruct⁹. puta quia non fuit exacta cautio. nec
maliciose distulit prestare. z tunc habet locū gl.
in. l. vxori. Aut exactus nō prestūit cautionem
vl' fuit mala fide. q̄ maliciose nō p̄stitit cautionē
cum sciret se obligatum. z procedūt glo. in. l. si cu
sus. pro hoc facit. l. s̄ z si. in. §. scire. ff. de peti. be
re. vbi errans in iure facit fruct⁹ suos. z bec disti
ctio est satis equa. **Abbas.**

De fideiussoribus. **Hica.**

Supra visum est de reb⁹ q̄ p̄ debitis pigno
ri obligant. restat videre de fideiussorib⁹ q̄ pro
alienis debitis intercedūt. Et est aduertendū q̄ h
solū ponit in **Hica** de fideiussorib⁹. s̄ in. ff. z. C.
z auē. ponit etiā de mandatorib⁹. mandator au
tē interuēit a principio. fideiussor pōt accedē an
factū z post vt hic. z in. d. auē. itez scias q̄ fide
iussor pōt accedē obligatōi siue sit naturalis tā
tuz siue ciuilis tantū siue ciuilis z naturalis. vt
ff. e. l. i. An autē in casu criminali possit interuenire
fideiussor. dic q̄ sic vbi crimē nō ē ita magnū q̄ nō
venit iponēda p̄ca cor̄poral. als sec⁹. sic itelle. e.
si clericos. d. s̄. ex. li. vi. z tex. i. l. diu. i. iuncta. l. si q̄
ff. de custo. z exbi. reo. z vide bonū tex. in. c. cuz
homo. xxiiij. q. v. vbi tractat qd si re⁹ fuit fideius
sorib⁹ tradit⁹ postea fugaz cepit. nūqd fideiussor
res debeāt decapitari p̄supposito q̄ re⁹ cōuict⁹
veniret decapitad⁹. z de hac mā dic vt notat **Ly**
in. l. ad p̄mētariensē. C. de cust. z exbi. re. z **Bar**
in. d. l. si q̄ reum. z conclusio est q̄ nō. quia nō pōt
quis ex cōtractu ad capitalem penā se obligare.
ga nemo ē dñs mēbroz suoz. xxiiij. q. v. in. c. si nō
licet. z in. l. liber homo. ff. ad. l. acq. sed disti guif
vtrū fideiussorēs fuerit in dolo. z tunc pena erit
arbitraria. si extra dolum puniēt pena pecunia
ria ad quā obligauerūt se. z si nō fuit exp̄ssa quā
titas iudex arbitrabit. de mā dic vt in loci p̄alle.

Clericus Breue ē
z nō pōt
breui⁹ sūmari. p̄ intellectu hui⁹. c.
p̄ oppōit cōtra p̄maz p̄tem de. c.
sequēti. z. c. cōstitut⁹. vbi cleric⁹
obligat ex fideiussōe. **Par** gl. duas solutōes. p̄
q̄ tex. iste. phibet frequētiāz dūtaxat. vñ dictio
in ponit hic augmētatiue seu frequētiatē. z ē sen
sus infuēs id est valde seruiēs. sile in. l. gall⁹. §.
ille casus indifficilis. ff. de libe. z post. nā ibi po
nit indifficil. i. vale difficile. **Qu**q̄ dictio in stat
p̄uaritue. vt in. c. ad nostrā. de cōsue. z h̄ nota pro
significato hui⁹ dictionis q̄ cōpōit cum alia di

ctione. **S**ecūda solū. est q̄ cleric⁹ nō debz fide
iubere. si tamē p̄rium fecerit obligat⁹. vt in cōtra
rijs. z bec solutio ē bona in se. dicit tñ **Docti.** q̄
solū tenet de patrimōio vel de redditib⁹ bñficij
sui quos facit suos q̄si in p̄iudiciū ecclie nō valz
fideiussio. de q̄ lat⁹ dicā in. c. seq. **T**ertio soluit
alij q̄ nō debet. p̄ laico s̄. p̄ clerico sic in cōtrari
is. hoc dictū mibi nō placet. idifficere bñi crederē
q̄ vbi laic⁹ magna necessitate ducit pōt licite cle
ric⁹ fideiubē. p̄ eo q̄ est magnū pietat⁹ opus s̄
uenire. pximo indigēt. z hoc maxime p̄inet ad
clericos q̄ magi sūt obligati ad s̄bueniendū indi
gētib⁹. xvi. q. i. c. qm̄ gēgd. z. xij. q. i. c. vidētes.
Ite vid⁹ z tene mēti nō. dēz **Im.** i. c. vnico d ob.
ad rōci. z seqt **Arch.** i. c. p̄uenit. lxxx. dif. vbi dīc
q̄ iura dicētia clericū nō dōbē suscipere aliquā pro
curatōez vel aduocatōez vel similia puta fideius
sionē debz itelligi q̄ cleric⁹ gñalit vult hoc offi
ciuz assumere. sec⁹ si vnū negociū vult exercere
ita dicendū in propp̄sito. nō arbitrarer peccatū
sed pōt meritū si cleric⁹ quādoqz fideiuberet
p̄ laico indigente. s̄ nō debet se indiffēter im
miscere huiusmodi fideiussionib⁹ sicut forte fa
ciebant quidaz q̄ dederūt causam huic p̄stitutōi

Item scias q̄ licet clericus sit idoneus fide
iussor in contractu nō tamē est idoneus de iudi
cio s̄isti. quia debet esse fideiussor eiusdē fori cu
ius ē p̄ncipalis vl' renūciare foro suo. vt in. l. i. ff.
si quis in ius voca. quod clericus nō potest. c. si
gnificasti. de fo. cōpe. ideo dicit **Barto.** in. l. ij. ff.
eo. titu. q̄ obligatus ad dandum fideiussorem
de iudicio s̄isti non releuatur dando clericuz ra
tione p̄dicta. **Q**uarto p̄ncipaliter alij intel
ligunt hunc tex. quando clericus alterius ecclie
s̄ie collegiate vult fideiuberē vltra summaz com
muni p̄ouidentia cōstitutaz prout habetur in. c.
q̄ quibusdam. j. eo. z quelibet lectura potest sal
uari cum distinctionibus p̄cedentib⁹. **S**e
cundo p̄ncipaliter quero vnde debet abijci cle
ricus contrafaciendo cum tex. hic simpliciter di
cat abijciatur. tres dantur intellectus. **P**rimus
q̄ d̄z abijci cleric⁹ ab ecclia. **S**ecūdus q̄ a cle
ro. z hoc p̄cedente trina monitione s̄m **Post.**
Tertius q̄ debet abijci z repellī a fideiussione
id est q̄ non debet recipi in fideiussorēz. Ex hoc
vltimo intellectu arbitroz posse colligi hanc pra
cticam q̄ si obligatus ex contractu ad dandum
fideiussorem vel ex statuto producat clericum
possit aduersarius licite recusare z non recipere
clericum in fideiussorem quod nota.

Peruenit **Q**uod dicitur de
ricus seruare si
de iussorem indēnz e per assignatōez
reddituuz suozum. z si intelligeretur tex. de red
ditib⁹ beneficiorum. vt est communis docto. in
tellectus. esset hic casus notabilis z valde singu
ris probans q̄ ex redditibus beneficiorum po
test satisfieri creditoribus clericorum. de quo. j.
dicam latius. in p̄ima impetrantis conquestio.
in secunda cause cōmissio. ibi neigitur. **Q**uo

primo clericum licite fideiubere pro clerico. nam hic papa dicit quod ille fideiussor debebat ex hoc consequi premium non damnatum. ergo actum meritorum exercet fideiussor etiam si est clericus. sicut in laicis dicitur ut dixi in c. precedenti. **S**ecundo nota quod fideiussor qui soluit pro debitorum principali potest agere contra principalem sine cessatione actionis fienda a creditore. ut sibi satisfaciatur de pecunia soluta et de omnibus damnis et inter esse que ratione fideiussionis pertulit. **T**ertio nota quod primo agendum est contra debitorem ut satisfaciatur de bonis suis. non autem debet in continenti detrueri in carceribus. et maxime hoc procedit in clerico. qui ut vides hic non carceratur pro debito etiam si non potest satisfacere in continenti. sed sui redditus assignantur creditori detinendos per eum usque ad satisfactionem. **N**on ex hoc ultimo. et ex text. bonas peticas. procedit contra clericos debitores ut redditus assignentur creditori. vide ad predicta quod dixi in c. ij. de pig. **A**ltimo nota quod quod principaliter non agit ad puniendum delictum prius non debet clericus pro eo deponi vel priuari beneficio sed pena extraordinaria affici ut suspendendo ab officio vel beneficio vel quid simile. secus dicitur ubi principaliter ageretur de transgressione iuramenti. quia tunc debet clericus priuari beneficio. c. querela. de iureiurata. et vide quod ibi dixi. **I**n glo. prima infra. pro declaratione glo. et materie scias quod tria sunt beneficia seu priuilegia legia fideiussoris. primum est beneficium diuisionis. quod si plures fideiusserunt non solidum diuisit debitorum inter eos si omnes sunt presentes et soluedo. et postea licet ante litteras. ut. ff. de fideiussoribus. et i. l. si dubitat. et istud est beneficium diuisionis. **A**driani. de quo glo. facit mentionem. et habetur in effectu infra. e. §. si plures. secundum beneficium est quod presente debitorum principali et idiscusso non pueniat fideiussor. ut in auct. pnt. alle. in gl. et vide glo. in corpore vnde sumit. in auct. de fideiussoribus. quod vult quod et si fideiussor in fideiubendo constituit se principale pagatorem seu debitorem. put bodie plerique faciunt. succedit nihilominus beneficium illud. auct. nisi illo beneficio renunciauit tertium beneficium est cedenda actionum. potest enim petere a creditore ut cedat sibi actiones suas. et aliter denegabit sibi solutionem debiti. ut. l. modestus. ff. de soluti. et in l. fideiussoribus. ff. de fideiussoribus. et generaliter cum querit de ordine pueniendi debitorum principale vel fideiussor. est distinguendum quod aut ambo sunt presentes aut absentes aut unus presentis et alter absens. primo casu debitor est primo conueniendus nisi fideiussor renunciauerit beneficio illi auct. vel nisi sit non soluendo. et si notorie constat de ipotentia debitoris. non est necesse ut prius discutiat. sed potest iudicium inchoari in persona fideiussoris. **I**dem si debitor non potest conueniri. ut non. in dicta auct. presente. et casu quando ambo sunt absentes. tunc si fideiussor est vicinior potest conueniri. quia reputatur presens respectu remotioris. ut non. in dicta auct. si autem fideiussor est remotior vel distat equaliter dicendum est ut super

dixi quod ambo sunt presentes. **I**n 3. casu si est absens fideiussor non est dubium quod a debitore prius inchoandum est. si vero est potest inchoari a fideiussore. ut i. d. auct. presente. **S**ed dubium est quod quod in hoc dicitur presens. et glo. in d. auct. de fideiussoribus. ponit multa significata huius verbi presens. sed quo ad propositum dicitur quod si est in eodem territorio dicitur esse presens. sed **P**ar. in l. duobus. ff. de duobus. reis intelligit de territorio eiusdem civitatis non puicie. vnde si multe civitates essent sub eodem preside ut prius erant satis est quod debitor non est in territorio eiusdem civitatis quia non tenet creditor ita remote sequi debitorem. **I**n glo. ij. ubi lex aufertur. ubi liberrimam cui patronus legatum fecerat post mortem patroni cum patronum detulit quod fuerat negociator illicite mercis. et per illam delationem consequitur libertatem a fisco tamen ex alio capite pueniatur legato tamquam indignus et est casus quod per eodem facto quod consequitur premium et dantur. de hoc dicendum ut ibi non. in gl. vltima. nam alio respectu est indignus et alio respectu meretur premium. nam respectu patroni est indignus legatus. respectu fisci consequitur premium. sicut text. debet intelligi eodem respectu. **I**n glo. in verbo seruet indene. in fine glo. aperte non concludit quid iuris in hac. q. **H**of. dicit quod licet is qui iuravit possit petere ab solutionem tamen non tenet. quod licet fideiussor teneatur excipere ut in iuribus allat in gl. non tenet agere vide latius. **J**o. an. in regula danti de reg. iur. in vi. in mercu. **E**xceptio aliquos casus idubitabiles. si enim fideiussor obligauit se simpliciter ad debitum imputandum est sibi si soluit usuras. quod illis non fideiussor. l. centum capue. ff. de eo quod creditur. l. non si soluisset usuras ut interesse. de quo tamen dicendum est ut notatur in c. proximo. et in dicta l. centum. secundus casus quando iuravit soluere etiam usuras. tunc communitur tenet quod possit repetere quod non tenet agere ut dixi. nec poterat excipere vigore iuramenti. tertius casus dubitabilis est quod promissit pro debito et pro usuris sine iuramento. et hoc casu dicendum quod si non est sibi imputandum quod soluit habet regressum contra principale. aliter secus. de quo dum ut latius habet in dicta regula. **I**n glo. in verbo de redditibus. ubi stipendia. hoc verum in defectum aliarum rerum. ut dicitur in illa. l. stipendia. et facit quod in causam iudicati non possunt subtrahi stipendia seu salaria armigerum et doctorum si habent alias unde satisfaciatur. et idem vult glo. hic in stipendijs clericorum. **E**t nota glosam quod clericus non potest obligare redditus futuros sui beneficii quod intelligo nisi contraheret pro utilitate ecclesie argumens. c. nulli. et quod ibi dixi de rebus ecclesie. non alienari. et videtur hoc glosa intelligere textum de redditibus beneficiorum. quod clarius tenet **H**osten. dicit etiam quod clericus tenetur satisfacere suis creditoribus de fructibus beneficii quos facit suos. secus in fructibus qui veniunt conuertendi in utilitatem ecclesie. et quotidie hoc dictum allegatur et practicitur. cum quo transit etiam **J**o. an. b. et communiter scribentes. et tunc specu. i. ti. d. sen. ex. in. §.

sequit. v. s. qd si debitor. dicit tñ hoc procedē t
 defectū bonoz p̄fimonialiū. Idē collecta. in. c.
 odoardus. de solutōibus dicens se vidisse in cu
 ria suari q̄ clericus fuit admissus cedens fructi
 bus bñficij sui vt satisfieret creditoribus suis. z
 idē dñs An. in. c. olim. ij. de resti. spolia. vbi di
 cit esse casum. s. archi. in. c. statuti. de sp. li. vi.
 z̄ p̄rium dicens q̄ nunq̄ de redditibus bñficij
 est satisfaciendum creditoribus clerici. ego lati
 dixi in. c. cū esset. de testa. in repetitōe z̄ p̄tiseun
 do breuiter dicerem q̄ aut clericus cōtraxit de
 bitū p̄ sua sustentatōe. z̄ p̄cedit cōis opi. doc. ar.
 eoz q̄ dixi in. c. ex p̄titiū. s. ti. p̄x. nam ecclesia in
 effectu tenetur ad ea debita vt ibi dixi. z̄ ita itel
 ligo. d. c. olim. qd̄ in v̄itate sic loq̄. s. do. An. itel
 lerit gñaliter. nam ibi ille ep̄s fuerat spoliat
 ep̄atu suo. vñ p̄ sustentatōe p̄sone cōtraxit illa
 debita de quo ibi. aut cōtraxit p̄ p̄fimonio suo
 conseruando vel forte fideiubēdo seu aliter q̄z
 p̄ sustentatōe vel vtilitate ecclesie. z̄ credo firmi
 ter q̄ de rigore iuris inspecto statu bñficioz z̄ de
 putatōe nō d̄z aliquo mō de redditibus bñficij
 satisfieri creditoribus. qm̄ de redditib⁹ id soluz
 est clericoz qd̄ pbabili rōe p̄sumit vt dixi in. c.
 fi. s. ti. p̄x. z̄ ibi dedi mltas p̄cordārias. s̄ nō de
 bēt app̄bendi fruct⁹ cū sūt cōuertēdi in cāz p̄iaz
 p̄ vtilitate clerici. s̄ cōis opi. iualuit qz̄ hodie cli
 ci approp̄at sibi oēs reddidit⁹ z̄ disponit ad libitū
 vñ visū fuit curie z̄ alijs iudicib⁹ q̄ meli⁹ eēt vt
 darent suis creditorib⁹ q̄z vt disp̄dant in aliam
 cām. s̄ vt dixi si facerent vt deberēt nō deberēt
 extendi manus ad redditus bñficioz. vide tex.
 in ar. optimū in dicto. c. videntes. xij. q. i. z̄ in. c.
 vltio cū p̄cedenti ea. cā. z. q. z̄ ad istū tex. dic q̄ d̄
 bet intelligi de redditibus p̄p̄ijs p̄fimonialib⁹
 vt exponit glo. in s̄libus terminis in. c. de multa.
 de p̄ben. in v̄bo de suis. puentibus. vel fuit sp̄al
 p̄uisio pape per rōnem p̄dictam. ¶ In glo. fi.
 ibi fm̄ canones. dic idem fm̄ leges quo ad casū
 h⁹. c. nam veniunt isti contra p̄missionem iura
 tā q̄ p̄iuri sunt z̄ infames nō solū infamia canoni
 ca s̄ ciuili. l. si quis maior. C. de transac. vide qd̄
 plene dixi in. c. testimoniuū. de testi. ¶ In eadez
 glo. ibi cōtra fidē p̄missam. z̄ nō glo. ex qua est
 inferendū q̄ si clericus pōt bñficio p̄iuari quia
 venit p̄tra iuramētū. vt in. c. querelā. de iureiur.
 ita si veniret s̄ fidē p̄stīā. s̄ hoc dictū non p̄bat
 hic in tex. quia loquitur copulatiue z̄ non alter
 natīue. de materia vide qd̄ plene dixi in. c. ad au
 res. qd̄ metus cā. ¶ In fi. glo. ¶ Inno. ponit h̄ nota
 bile dcm̄. s̄ apte iure nō p̄bat. dicit eim̄ q̄ si pro
 batur crimē cōtra aliquē eo assumēte defēsiōez
 pōt puniri per iudicē. licet ad hoc non ageretur
 secus si non assumpsit defensionē vt est videre
 i teste ad h. c. ij. d̄ ordi. cogni. sed h̄ dcm̄ ¶ Inno.
 originaliter videt fuisse glosatoris. iij. q. v. in. c.
 constituimus. z̄ de hoc an z̄ quando crimen inci
 denter probatur sit puniendū. dic vt plene dixi
 in. c. ij. de ordi. cogni. z̄ satis potest iste tex. pro
 cedere in papa qui non artatur ad sequendum

formam iuris.

Constitutus ^{Per} ^{distri.}
 ctōez ecclesiasticā p̄pellit debitor a fide
 iussione absoluē fideiussorē q̄ a creditorib⁹ mo
 lestaf. cōis diuisio. z̄ ibi ideoqz. ¶ Nō p̄ q̄ fi
 deiussor pōt anq̄z soluat agē s̄ reū p̄ncipalez vt
 eū liberet a fideiussione si venit t̄ps solutōis fa
 ciende z̄ ip̄e molestaf a creditorib⁹. nā vbiq̄z
 reus diu differt solutōez p̄t fideiussor istare vt li
 beret. de quo plenius hēt in. c. fi. j. eo. Ex ex h̄ z̄
 ex tex. colligo q̄ fideiussor p̄ctus nō liberat tē
 poz. s̄ oportet istare vt liberet. s̄ secus lit in fi
 deiussore de iudicio listi. p̄bat in. l. penlt. C. e. z̄
 facit. l. cum apud. ff. iudi. sol. ¶ Nota secundo
 q̄ non valet consuetudo vt omittatur iuramen
 tum calumnie. ¶ Nota tertio q̄ vbi testes sunt
 extra p̄uinciam non debent arrari ad uenien
 dum personaliter. sed iudex cause debet scribē
 iudici testium vt eos examinz z̄ attestatōes clau
 sas remittat. z̄ rescribendo quāta sit fides adbi
 benda testibus. z̄ nota bene hoc vltimū quia nō
 legitur ita clare alibi. sed faciunt dicta ¶ Inno. in
 c. quoniam. de proba. vbi dicit q̄ si examinatoz
 testium perpendit eos vacillare vel cuz̄ trepida
 tione loqui. vel aliter habet eos suspectos vtile
 est vt hoc scribat in actis. sed quando examina
 toz non habet ip̄se iudicare sed alius prout hic
 erat. debet examinatoz omnino hoc scribere. et
 vide per ¶ Inno. in. dicto. c. quoniam. vtrum ex i
 teruallo possit iudex scribere in actis vacillatō
 nem testium. ¶ Vltimo potest adduci iste tex. i
 argumentum multum notabile q̄ iudex delega
 tus pape deputatus in certo loco potest ex cau
 sa delegare certum articulum cause extra locuz
 in quo fuit deputatus qd̄ videtur p̄ima fronte
 contra. c. statutuz. in. s̄. in nullo. de sp. li. vi. vbi
 dicitur q̄ delegatus pape non potest nec per se
 nec per alium extra locuz in quo est deputatus
 cognoscere sed potest dici q̄ p̄imum dictum p̄
 cedit quando commissio extra locum est quasi
 necessaria sicut contingebat hic quia testes erāt
 multuz distantes z̄ est notabilis limitatio ad di
 ctum. s̄. in nullo. si quis tamen vellet hoc negare
 posset dicere q̄ hic cantuariensis ep̄iscop⁹ non
 constituitur delegatus. sed cum esset ordinari⁹
 contra suum cancellarium excitatur potius iu
 risdictō sua. c. l. z. c. pe. de offi. ordi. nam hic pa
 pa non mandat vt cognoscat vice pape. sed sim
 pliciter vt exequatur iustitiam. nec dat formam
 contra ius commune. p̄imum tamen dictum ē
 valde equum z̄ forte verum. ¶ In glo. ij. ibi fi
 deiussor simpliciter obligauit se p̄ debito z̄ nō
 tenetur si debitum est augmentatum ex moza
 rei p̄ncipalis nisi fideiussisset in omni causa sez̄
 ex debito p̄ncipali. pueniente. z̄ de hac materia
 plene nō. in. l. centum capue. ff. de eo qd̄ certo lo
 co. z̄ in. l. q̄ro. ff. loca. z̄ in. l. moza. ff. de v. obli. et
 in q̄z̄t̄ glo. i. fi. dicit aliud esse fm̄ canones non

intelligit reprobari distinctioes supra facta. s; re stringit se ad vsuras q; s; canones no debent. et ideo fideiussor no obligat. s; de hoc dic vt dixi s. c. pxi. et si vsure peterent a creditore vt inter esse. tunc pnt peti etiā fm canones. vt nō. in. c. q; stus. de vsuris. vbi plenius dixi. ¶ In gl. i vbo legi. dic hodie de isto iuramento calunie. vt habetur in. c. i. de iura. calū. li. vi. et i. c. ceter. eo. ti. ¶ In glo. in verbo satisfactoribus ibi vlt. forte. hec fuit ad ditio a tēpore. ¶ Imo. et cōiter doc. approbant et fm hunc intellectum ponit iste tex. casum singularem qui non est alibi q; si presumptio est contra negantem. ita q; sit opus habere testes multum distantes. debet negans compelli ad eundem per se vel per alium ad videndum iurare testes aduersarij sui vt sic tedio affectus desinat a negociatioe illicita. et hodie prouidetur aliter fm quosdam per. c. statutum. in fi. de rescript. li. vi. vbi glo. dicit q; hodie prouidetur vt fiat de positio pecunie pro expensis testium. sed ego dico q; ista remedia sunt diuersa. nam vbi est presumptio contra negantem habet locum remedium huius. c. sed si est presumptio contra volentem producere testes de lōginquis partibus q; hoc facit causa vexandi testes vel differendi negocium. habet locum tunc remedium illius. c. et est tertium remedium q; si iudex verisimilit p̄sū p̄sū pres maliciose opponere dilatoziam vel peremptoziam nō admittat exceptōnem nec curet de appellatōne. et de hoc remedio vide notabile dictum Imo. in. c. post electōez. ppe finē de concessione prebende. et per Jo. an. i. c. super eo. de appel. el. primo. ¶ In glo. in v. transmittentes in fine nota hanc glo. que relata ad tex. notabiliter sentit q; in causa criminali nō debet fieri cōmissio receptionis testiu. etiā si testes sint ex promittia. Ex quo infertur q; in causa criminali testes debent remitti ad iudicē cause. etiā si sint ex p̄uinciam. et sic debet limitari. l. si qm. C. de testi. que dicit q; extra p̄uinciam proprias testes vocandi nō sunt. et vide aliā glo. que idē sentit in. c. testes. ij. q. ix. et rariū tenz Jo. an. post Jo. monachum in. c. romana. s. cōtrahentes. de foro cōpe. li. vi. sed vide qd plene dico in. c. cū cāz. de rescrib. et primū dictum mihi placet. ¶ Extra gl. quero reus erat obligatus ad soluendū debitū infra certū tēpus dato fideiussore demuz creditoz plonauit terminū debitozi. nūquid fideiussor remaneat obligatus et videtur q; non. per. l. idem queritur. s. qui impleto. ff. loca. vbi tex. dicit q; si locam domum ad annū dato fideiussore si cōduco postmodū tacite ad aliud tempus fideiussor nō ē obligatus nisi de nouo promittat. ¶ Osti. et cōiter doctores hic distinguunt. q; aut fideiussor obligauit se ad tempus. puta ad annuz et non tenetur post tempus. qm qz obligatō fit pura. sed solutio differtur ad certū tempus. et tunc remanet fideiussor obligatus. etiam in termino prorogato eo ignorante. ¶ Ratio nam nulla facta prorogatione temporis tenetur fideiussor post tē

pus sicut et reus principalis. ar. c. cum dilecti. de dolo et contu. et in. l. celsus. ff. de arbitris. s. satis mihi placet et.

¶ Mod quibusdā

¶ Si sine licentia prelati et maioris parti capituli religiosus fideiussor vel mutuū acceperit nō tenetur ecclesia. et ipse recipiens puni nisi mutuū sit verum in vtilitatem ecclesie. primo ponit dictū. et exceptō. ibi nisi. 3° pena. ibi et si.

¶ Nō p̄ q; statutum concernens aliquos religiosos nō extēdit ipso scō ad alios religiosos. s; o; vt extētio fiat per superiorē. vide tex. cūz glo. nō. in. c. constitutoez. de reg. iu. li. vi. et ibi et gl.

¶ Secō nō q; religiosus nō pōt fideiubere s; licentia sui prelati. Ex quo infero q; licet religiosus sit in studio cum licentia sui prelati. non tamen potest pro alio fideiubere. et si p̄fecerit nō obligatur ecclesia. et credo etiam q; peculū sibi cōcessū cā studij nō obligat q; hec fideiussio sit ex cāz. p̄p̄ quā cōcessū est peculū. sicut dicimus in suo fideiubente ex cāz. peculij. vt in. l. iij. ff. de peculio. et vide qd nō. doc. in. c. ij. ne cle. vel mo. lib. vi. Secus si reciperet mutuū cā studij q; tunc obligaret monasteriū. de quo dicendum. vt. nō. i. d. c. ij. et parchi. et Jo. an. ibi. ¶ Nō q; ex actu finito cū particulari de ecclesia non obligatur ecclesia nisi quatenus pecunia esset versa in vtilitatem ecclesie. Et ex hoc nō. et ex tex. q; ex actu gesto cū particulari nō hñre mādatur ab ecclesia tenet ecclesia in q̄stū vsū ē in vtilitatem eius. et de hoc j. latius. ¶ Sed contra predicta op. et videtur q; ecclesia nunquam obligetur ex quo recipiens mutuū non habebat mādatur ab ecclesia ad hoc. c. i. de pecu. et c. i. de depo. Solu. glo. hic et doc. vario modo loquuntur in hoc passu et gñā liter prosequuntur nunquid mutuans ecclesie vel particulari de ecclesia teneatur in repetitōe pecunie probare pecuniā mutuam fuisse vsaz in vtilitatem ecclesie. sed quia vario modo loquuntur doc. ideo non insistam in eorum verbis. sed ponaz vnam distinctionem quam nouissime cōcepi. aut enim propter restitutionē mutui oportet distrabere bona immobilia vel mobilia preciosa ecclesie. et est necesse probare versionez etiam si pecunia fuisset mutuata prelati et capitulo. et probō per an. hoc ius porrectum. x. q. ij. itel ligendo. put intellexet Imo. et bene in. c. i. supra de deposito. vbi dixi et probatur hoc ratione. nam si directe non possunt prelati et capitulu alienare talia bona sine euidenti necessitate vel vtilitate. xij. q. ij. c. sine exceptione. sic nec indirete recipiendo mutuū occasione cuius oportet puenire ad distractōez bonoz. ar. in regla cū qd vna via. de re. iu. li. vi. ad idē qd nō. Bar. in fili in. l. in qrum. ff. de pigno. vbi dicit q; si res phibet alienari. phibet pignozari q; p pigno. ratōem puenit ad distractōem. c. nulli. de re. ec. nō alie. l. fi. C. de re. alie. non alie. ad idē regula cū qd vna via. de re. iu. li. vi. et sic restringe dicta

Bar. in l. ciuitas. ff. si cer. pe. ubi sentit qd si mutuū est factum presente plato et capitulo no ē ne-
 cesse pbare vsum sicut si fieret mutuū ciuitati p-
 sente cōsilio ppli. s3 dico qd nō ē bonū sile qd p-
 lium populi h3 liberā facultatē distrahēdi bona
 ciuitatis s3 nō sic prelati et capitulū. c. sine ex-
 ceptōe. pall. et h3 cāu credo qd sit necesse v̄e. pbat
 vsum nec sufficit pbare qd ecclia tūc tps indige-
 bat. put quidā volunt. vt nōnt aliq in auct. h3 ius
 potrectū. C. de sacrosanc. ecclie. et Guil. de cu. vt
 refert Jo. and. hic. naz iura in hoc exigūt v̄am
 v̄sionē et nō p̄sumptiuā. vt in. d. auct. h3 ius. aut p̄t
 fati fieri d̄ reddidit ecclie absq3 distractōe re-
 rum. et tunc si mutuū ē sc̄m plato et capitulo nō
 nō est necesse pbare v̄sionē. de hoc est casus h3
 si bñ ponderatur. nam si nō exigūt pbatō v̄sio-
 nis qm mutuū fuit receptū cū cōsensu plati et ca-
 pituli. s3 fortius nō exigūt qm mutuū ē sc̄m ecclie
 p̄ntibus plato et capitulo. et hoc casu p̄t p̄ce-
 dere dcm Bar. in l. ciuitas. pall. qd ē rōnabile.
 nam plati et capitulū habent liberam admistra-
 tōem fructuū. s3 ex fructibus satisfaciendū ē cre-
 ditori h3 v̄suz non. p̄bef. hoc idē v̄e pbare argu-
 mentatiue tex. in. c. i. de deposito. ubi v̄suz exigi-
 tur qm sc̄tus fuit initus cū p̄ticulari nō cum tota
 ecclia. ad idē cōis r̄eozica doc. q3 h3 qd delictū
 plati et capituli nocet ecclie. vt nō. in. c. ij. de or-
 cogni. et in regula delictū. de re. iur. li. vi. et in. l. iu-
 bem? nullā nauē. C. de sacrosanc. ecclie. aut mu-
 tuū fuit receptū a solo plato et ē magl dubiuz. s3
 crederē qd in vita plati nō sit nece creditori. p̄ba-
 re v̄sionem. ar. h3 nā h3 solū exigūt qm p̄ticulari d̄
 ecclia recipit mutuū sine licentia abbat. in ab-
 bate s3 non est necesse pbare v̄sionē. p̄ h3 qd pla-
 tus h3 liberā admistratōem fructuū. et oīa admi-
 nistrat excepta alienatōe imobilium. c. is cui. de
 elec. li. vi. et in. c. cū nobis. in. fi. de elec. fac qd nō.
 Hosti. in. c. veniēs. de transac. nec ob. d. l. ciuitas
 quia loquit in admistratore ciuitatis qd nō habz
 tantā p̄tatez in rebus ciuitatis sic platus in reb?
 ecclie. ad qd nō. gl. v. q. ij. i. c. fi. et. xij. q. i. i. c. duo
 sunt ḡna. s3 post mortem plati p̄turo eccliaz non
 teneri nisi p̄betur v̄sum qd nō potuit v̄tra tēp̄
 vite sue eccliaz obligare nisi ex neccitate vel vti-
 litate ecclie. ad qd p̄bandū ē necesse pbare v̄sio-
 nez. ad hoc faciūt nō. in. c. si. ne plati vices suas.
 et. c. ex p̄ntiū. de pigno. et p̄ Hosti. in. d. c. veniēs.
 et facit qd nō. i. c. i. de solu. et p̄ hac opi. vide In
 no. j. ti. px. c. i. ubi hoc apte sentit. nā dicit ibi suc-
 cessōrē non teneri ad debita sc̄ta p̄ p̄decessozes
 nisi p̄benē illa v̄sa etiā in vtilitatē ecclie. Hosti.
 t3 ibi hoc nō ēē necessarium qd lra ibi exigūt so-
 lū qd p̄ necessitate ecclie fuerint sc̄ta. s3 satis est
 pbare qd tūc iminebat ecclie neccitas recipi-
 endi mutuū et p̄fecto ille tex. multū fac̄ pro hac
 opi. que mibi v̄f ego. nā vt dic̄ Guil. d. cu. duz
 ē qd mutans plato volēti ire ad curiā p̄ neccita-
 te ecclie debeat ēē sollicitus qd pecunia expēdat
 p̄ neccitate ecclie. vel si mutuat p̄ agris colen-
 dis d3 ire vel mittē testes ad villā ad vidēdū v̄

tionem. et hec opi. satis placz i plato. et facit iste
 tex. p̄ locū a speciali dū solū exigūt pbatōez ver-
 sionis in p̄ticulari de ecclia. et illa auct. h3 ius pot-
 rectū p̄t intelligi vt. s. dixi qm puenit ad distra-
 ctōez rez. et ad. d. l. ciuitas. s. fuit r̄isū. nec babe-
 mus alia iura q̄ exigant pbatōem v̄sionis. qm q3
 mutuū fuit factuz p̄ticulari de ecclia puta mo-
 nacho vel canonico. et tunc si intra sūmā taxataz
 ab ecclia non ē necesse pbare v̄sionem qd mu-
 tuū v̄f factum ecclie vt hic pbat. si v̄o nulla sū-
 ma est taxata in ecclia. vel fuit receptū v̄tra sū-
 mā. tunc ē necesse pbare v̄sionem ad hoc vt te-
 neatur ecclia vt ē tex. hic. ¶ Sed aduerte qz
 quidam exigunt vt hoc casu duret v̄suz tempo-
 re actōis. s3 qm mutuū fuit receptum p̄cedē-
 tibus casibus nō requirit vtilitas p̄petua s3 suf-
 ficat p̄alis. et hoc v̄f velle Inno. et Hosti. s3 intel-
 ligerem dictū eoz qm non expediebat ecclie fa-
 cere illū sumptū p̄alē. Si aut ecclia tenebat de
 suo facē illū sūptū nihilomin? quātūcūq3 nō du-
 ret v̄sio indubio credo eccliaz teneri qz ecclia
 d̄f sc̄a locupletior sicut in simili d̄f in pupillo. ff.
 de solu. l. in pupillo. pone exemplum p̄ticularis
 de ecclia recipit mutuū quod cōuertit i neces-
 saria alimēta ministroz ecclie. nā h3 non duret h3
 vtilitas nihilomin? ecclia ē locupletior. qz si nō
 hūisset pecuniam mutuā expēdisset de suo.
 Itē v̄tra alios limito istū tex. qz tenet ecclia p̄-
 bara v̄sionē qm v̄tile est ecclie illā v̄sionē fuisse
 factā ita qd v̄silitē fecisset de p̄prio alias secus. po-
 ne exēplū p̄ticularis recipit mutuū et fecit fieri
 nobile edificatū in loco nō expedienti ita qd gra-
 ue essz ecclie et damnosum illū sumptū fecisse
 vel approbare. nam hoc casu credo eccliaz nō
 teneri p̄ id qd in sili h̄c in. l. in sūdo. ff. de rei uē.
 nam non p̄t dici qd pecunia sit versa in vtilitatē
 ecclie si non expediebat ecclie in illum v̄sum
 conuere. ¶ Itē p̄ eandē. l. puto qd ecclia te-
 net soluz restituere q̄stū est meliorata. l3 pl? fu-
 erit expensuz. et si in plus fuerit meliorata q̄z ex-
 pensum solum tenetur ad expensū. satis pbat i
 sili in. d. l. in sūdo. ratō quia ecclia hoc casu nō
 tenetur ex contractu ex quo non dedit mādariū
 sed actōe de in rem verso. ergo solum tenet ad
 id in quo est meliorata et hec procedunt vbi per-
 ticularis non habebat aliq3 admistratōem sal-
 tem peculij. alias aut tenetur ipse superior i q̄stū
 patitur peculium seu admistratio inferioris. ita
 notanter dicit Inno. in. c. cum olim. el. ij. de p̄ui.
 ¶ In contractibus factis per monachum sine
 licentia abbatis potest dici peculium in monacho
 quicquid detinet abbate sciente et patiente sicut
 dicimus in seruo. vt in. l. q̄stuberionis. ff. de pe-
 cu. et nota bene hoc dictum vt religiosi non dicā-
 tur ex hoc habere proprium ne peccent si aliq
 detinent abbate sciente et non contradicente. vñ
 de sola patientia sufficit vt dicatur peculium si-
 bi constitutum. et nō. Inno. ibi ad aliud. nam ex
 multē que ibi p̄t aperte sentit idē iudicādū de
 religiosis resp̄cū acquirēdi vel obligādi ecclias

quod in suis respectu dñorū suorum. quod etiam approbat Bar. in l. si cōis seruus. ff. de stipula. suo. ita q̄ totus ille titulus de stipulatōe suorum pōt applicari ad religiosos. et idē sentit Inno. h̄ in si. qui dicit idē forte posse dici de clerico. l. p̄ticulari. qd̄ nōbis. et q̄ rex. iste facit mētōnē de sūma taxata de cōi. puidētia q̄ro qd̄ intendat hic iste rex. **S**o. potest intelligi dupliciter. p̄ i bñti- bus aliquā administratōnem in monasterio. et in p̄ticularibus nullam administratōnem bñti- bus et habet respectus ad consuetudinem quo rundā religiosorū qui p̄figunt certā sūmā infra quā isti p̄nt mutuū recipē. p̄ utilitate ecclesie vel p̄ necessitate. p̄p̄ia q̄n̄. p̄ficiscūtur ex monaste- rium. et p̄ hoc bēs istam mām satis claraz. vnde glo. Inno. nō prosequor q̄ nō facit multū ad ti- tulum. **I**n glo. fideiubeat. nō bñ hāc gl. que nōbilitē limitat. c. i. s. eo. vt clericus possit et tene- atur fideiubere pro laico i casu necessitatis. et ē rō aptissima. q̄ i tali casu tenet clericus p̄ ceteri elemosynā facē. xvi. q. i. qm̄. multo fortius fide- iubere. hoc tñ non intelligas i simplici monacho quia non potest sine licentia superioris hoc facē obligando monasterium. nam se obligare non potest cum nihil habeat. elemosynā tamen cō- petentē facere potest si remotus esset a superio- re. vide glo. in de. ij. de vi. et ho. cle. **E**t ē nō q̄ q̄ clerici licite fideiubent inter se. qd̄ dixi in c. ij. s. eo. **I**n glo. in vbo in utilitate ibi. s̄ agetur actōe de in rem v̄so. puto ē q̄ pōt agi actōe ne- gociorū gestorū si mutuans habuerit respectum ad ecclesiā et nō ad p̄sonā sbiectā cui mutuū con- cessit ar. opti. in l. si pupilli. ff. de nego. ges. Et si diceret actōem istā nō cōpetere q̄ p̄ voluntatez ecclesie v̄ mutuū sc̄m si vltra formaz cōstitutaz aliquid fuit receptū. h̄ s̄riū fecit vacillare Inno. p. l. si. C. de nego. ges. vbi tex. nō dicit cessare illā actōem q̄n̄ q̄s gessit negociū alteri? eo iuūto. vñ dicit Inno. q̄ h̄ agit actōe de in rem v̄so. **E**t idē ōz q̄ daret v̄sum q̄ alias nō cōpetit illa actio. s̄ cer- te hoc dcm̄ non ē v̄m q̄ si p̄supponerem? q̄ ec- clesia p̄dicente fuisse factū istud mutuū cessaret actō de in rem v̄so. q̄ nō dēs te ingerere nego- cijs meis me iuūto. l. si p̄ te. ff. mā. et qd̄ nō. Bar. in d. l. si. vñ dico alif q̄ ecclesia statuendo certaz sūmā nō v̄ p̄dicere vltra sūmā si illō p̄uertit in utilitatem ecclesie et appeat de v̄sione q̄ i dubio nō v̄ q̄s velle. p̄bibere. p̄p̄am utilitatē. vt nō. in regu. q̄ tacz. de reg. iu. li. vi. **E**t dico q̄ possz agi actōe negociorū gestorū intelligēdo vt. s̄ dixi. **E**t nō vltio si. b̄ gl. ex q̄ hēs iūcto tex. q̄ nō sēp te- netur creditor ecclesie. p̄bare v̄sionem.

Quam pro quo. **P**onit tres casus i q̄ bus fideiussor p̄ debitorem agit aīq̄z soluat vt a fideiussione libere. b. d. et Grego. **P**ro q̄ fideiussor receptus in p̄ctu nō libēa- tur. h̄ debitor diu distulerit solutōez debiti. vñ h̄ creditor nō p̄uenerit d̄bitōez s̄z ōz istare corā iu- dice vt absoluat. et h̄ cōi tenet h̄z qd̄ p̄ p. l. pe.

C. eo. s̄ illa lex cōi intelligit i fideiussore de iudi- cio nisi q̄ libēat tpe vt ibi d̄r. **E**t nō q̄ fideiussor nō tenet p̄ solue q̄s agē p̄ debitōez vt libēat. **S** nō aliquid innouādū p̄ eū q̄ sua bona dissi- pare cepit. et vide qd̄ dixi in c. ij. de pigno. **S** h̄ q̄ro pone q̄ fideiussor denūciauit creditori vt agēt p̄ debitōez q̄ forte dissipabat b̄a sua et ali- ter teneri volebat. nūqd̄ teneat creditor ad istā tiā fideiussoris agē p̄ debitōez. doc. h̄ cōi tenent q̄ nō. p. l. si fideiussor. ff. eo. et vt ibi exp̄sum nisi fideiussor eēt acceptus in eo q̄ non possz exigi a debitore p̄ncipali. nā tñc tenet agē ad denūcia- tōem fideiussoris. ar. in l. si fideiussores. ff. eo. et hoc etiam tenent legiste in dicta. l. si fideiussor. **S** aduerte q̄ bodie h̄ dcm̄ doc. h̄ nō v̄ p̄ce- dere q̄ cū p̄ auē. eo. ti. fideiussor nō possit cōue- niri nisi in eo qd̄ exigi nō pōt a debitore p̄ncipa- li. eadē ē rō in fideiussore accepto simplr qd̄ oli- erat in fideiussore accepto in eo qd̄ a reo exigi nō possz nisi fideiussor renūciauerit bñficio aucre- rice eo casu tene dca doc. qd̄ nō. et rō d̄rie nō. i. d. l. si fideiussor. et sūt q̄ridiana oīa ista. **I**n gl. i. ibi ab initio p̄uit. arguit ēr. **A**nc. ex tex. q̄ si fi- deiussor velle ire ad studiū vel ex aliq̄ cā ad lō- ginq̄s p̄tes. p̄ficisci possit agē vt libere a fide- iussione. ar. in l. aut longa. ff. de p̄cura. et vide in spe. in t. d̄ iudi. s̄. ij. s̄. qd̄ si fideiussor. vbi tra- ctat qd̄ si iūmicitia inuenit nūqd̄ possit fideiuf- sor agē vt libere. **I**n si. gl. nō glo. et idē t̄z gl. in l. lucius. ff. mādati. et cū B̄ dicto v̄ m̄sire Jo. an. nā alij alie exponūt istā d̄ctōem diu. et maxie Hosti. qui dicit diu cessare q̄n̄ venit dies solutō- nis faciēde et fideiussor molestas a creditore. vt in c. cōstitut. s. e. **S** tu tene vt h̄ sit arbitrariuz et arbitrabit iudex ex t̄pis cursu et p̄sonaz affcū et ex alijs q̄ inf̄ p̄b̄tes acta sunt. nā magis tene- or. p̄ amico iūtrinfeco q̄z. p̄ alio nō ita p̄iuncto. et ita de similibus. Abbas.

De solutionibus Bca.

Supra visum est de obligationibus q̄ tollū- tur ex solutionibus. nā solutōe eius quod debet omnis tollitur obligatio. nisi. qui. mo. tol. obli. in principio. merito post **B**cam precedentē sb̄j- citur ista de solutionibus. et.

Hoc **S**ucces- sor in bñfi- cio tenet soluere debita p̄- decessoris pro necessitate ec- clesie contracta. hoc d. **N**ō primo similitudinez inter hē- dem et successorem in beneficio et est similitudo in quibusdam non autem in omnibus. nam quē admodum heres succedit in vniuersum ius de functi. l. hereditas. de petitio. heredita. ita et p̄- latus succedit in vniuersum ius ecclesie. et sic ecclesia dicitur quid vniuersum. de quo vide glo. in c. cum ad sedem. de restituti. spoliato. **I**tem cōpanit quo ad sustinēdū onera p̄cta per